

A Dávid Ferenc-Egylet kiadása.

Erkölcsei szabályok.*)

Reggel.

Jókor kelj fel, öltözz, mosdjál,
Az Istenhez fohászkodjál.
Mosd meg szádat, szemed, füled,
Mert frissebb lesz egész tested.
Szoktasd hátra a hajadat,
Ne lepje be homlokodat.
Mellre nyakravalód légyen,
Mivel a csóré nyak szégyen.
Körmödet nagyra ne neveld,
Köntösödet be ne keverd.
Ruhádat portói megtisztítsd,
A csizmádat megcsinosítsd.
Szépen menj ki az utcára
Sokaknak szemeláttára.

*) Sebess Pál volt torockói híres tanító erkölcsi oktatását újból kiadja a Dávid Ferencz Egylet s ezúttal úgy, ahogy régen tanulták s ahogy Hosszu Zsigmond Mészkon 68 s részben id. Fodor András Szabédon 76 éves korában leírta; H.-Karácsonfalván özv. Béla Józsefné Tikosi Mária az eredeti nyomtatott példányban megőrizte. Bálint Ö. lelkész lemásolta. Ezekből a szövegekből készült az új kiadás.

Az utcán.

Menj az utcán szépen, folyvást,
Nem kullogva, nem is futvást.
Ne andalogj, ne kiabálj,
Ne verekedj, ne is hajgálj.
Nagyobb ember elől térj ki,
Kalapot végy, köszönj néki.
Ha elől van, ne előzd meg,
Ha hátul van, állj meg s várd meg.
Keresztül ne menj előtte,
Jobbfelől se menj mellette.
Ha megszólít, frissen megállj,
Mit akar veled, arra várj.
Kalapvéve hajtsd meg magad,
Szokott cimezetét megadd.
Amire int, azt megfogadd,
Ha elbocsát, hajtsd meg magad.

Akárhol légy !

Akárhol légy, tarts regulát,
Mert az Isten mindenütt lát.
Szemes és szemérmetes légy,
Rutát semmit ne mondj, ne tégy.
Földre ne köpj más házában,
Orrod se fujd ki vaktában.
Ha rád érik a prüsszentés,
Vagy ásitás, vagy köhentés :

Tedd a szádhoz készkenődöt,
Vagy pedig a tenyeredet.
Szépen köszönj, ha köszöntnek;
Bátran felelj, ha kérdeznek.
Beszéd közben ne bizonygass,
Ne hazudozz, se ne ungass.
Ne állj meggömbölyt lábakkal,
Tátott szájjal s horgas nyakkal.
Szemébe nézz az embernek;
Ismerkedj, ha nem ismernek.
Mindenhez emberséges légy;
Örömebb adj, mintsem végy.
Se ne dicsérj, se ne gyalázz,
Hanem magadat megalázd.
Erényeid megdicsérnek,
Ha mások is megismérnek.

Az iskolában.

Mély vízbe ne menj feredni,
Jégre se menj csicsonkázni,
De siess az iskolába,
Mint tudomány hajlékába.
Tentád, pennád, papirosad
Légyen, a leckéd olvassad.
Társaiddal ne veszekedj,
Hanem leckédből vetekedj.
Ne társalogj a rosszakkal,
Hanem csak a legjobbakkal.

Jól figyelmezz a leckédre,
Tanítódnak intésére.
Ha megdorgál, azt köszönd meg,
Ha megver is, ne utáld meg.
Tanulj gyorsan kis korodban,
Hasznát veszed nagy korodban.

A templomban.

A templomba menj csendesen,
Viseld magadat eszesen.
Oda érvén imádkozzál,
Első helyre ne vágyódjál.
Nagyobb ember előtt kikelj,
Ha a széken szoros a hely.
Ott ne állj meg, ne is pusmogj,
Ne harákolj, ne is mormogj.
Figyelmezz a tanításra,
Ne add eszed akkor másra.
Hallgasd végig és tanuld meg,
Feddését ne nehezteld meg.
Haza menvén imádkozzál,
Jó könyvekből tanulgassál.
Adj hálát a jó Istennek,
Ha van mit adj a szegénynek.

Az asztalnál.

Étel előtt asztal-áldást
Mondj, azután hálaadást.
Ne válogass a főhelyben,

Ne finnyáskodj az ételben.
Egyél előtted, ha van mit,
Ha kevés van se szólj semmit.
Ne csemcsej az ételközben,
Ne szürcsölgess, igyál szépen.
A csontokat rakd tányérra,
Ne könyökölj az asztalra.
Távol se ülj az asztaltól,
Egy ölnyire a tányértól.
Tányéron add, amit kérnek,
Kapt a széket, ha felkelnek.
Vedd hasznát a jó intésnek,
Mert különben megítélnék.

Estve.

Hogy felkelhess jó korára,
Ne várj gazdag vacsorára.
Ha ettel, ne feküdj mindjárt,
Állj vagy sétálj, másként megárt.
Még egy keveset olvasgass,
A jövő napra tanulgass.
Aztán pedig imádkozzál,
Nap folytáról gondolkozzál.
Mindenkor egy helyben vetkezz,
Mert könnyebben jutsz mindenhez.
Mondj jó éjszakát mindennek,
Ugy kérj álmot a szemednek.

* * *

Ha így intézed dolgaid,
Jól fognak folyni napjaid.
Kedves léssel az Istennél,
Kedves a jó embereknel.

A mit nem kívánsz.

A mit nem kívánsz magadnak,
Te se tedd embertársadnak.
Bánj a házi cselédekkel
Mindig úgy, mint emberekkel.
Testvéredet szívből szeresd,
A szép egyességet keresd.
Kivált vigyázz kisdedekre,
Ne tanítsd őket vétekre.
Vénekből csufságot ne tégy,
Hogy azért büntetést ne végy.
Gyermek, te is vársz vénséget,
Adj hát vénnek tisztességet.
Dolgozz és tanulj serényen,
Nem túnyán és nem is kényen.
Ha tanulni nem örvendesz,
Meggbánod, ha megvénhededsz.
Legjobb örökséget vettél,
Ha okosan növeltettél.
Elvett jókat ne fitymáljad,
Sőt azokat megháláljad.
Ha nem mondasz köszönetet,
Nyersz goromba nevezetet.

Fogadást csak okosan tégy,
De aztán szódnak ura légy.
Esküvést ritkán végy szádba,
Soha ne esküdj hiába.
Ha esküdni mersz hamisan,
Megver Isten bizonyosan.

* * *

Gondot másokra is viselj,
Ne csak te magadra ügyelj.
A szegényt is kell szeretned,
Nagy véték volna megvetned.
Hogyha bírsz a földi jókkal,
Jóltégy a megszorulókkal.
Másnak tett szolgálatodért,
Ne kérj tőle mindenkor bért.
Ha nemes a familiád,
Még az becset nem ruház rád.

* * *

Játékod ártatlan legyen,
Hogy az neked kárt ne tegyen.
Utálj lopni, senkit ne csalj,
Megtalált jószágot kivallj.
Egy pénzt is lopni szörnyű bűn,
Lelked sérelme meg nem szűn,
Amíg mindent visszaadtál,
Amit mástól elragadtál.
Valamint mérges kigyókat,
Kerülj minden csábítókat.

Ne barátkozz gonoszokkal,
Te is megromlasz azokkal.
Ne hidj könnyen csacsogónak
És más rút rágalmazónak.
Álnokság lakik szivében,
Te ne részesülj bűnében.
Zabolázd indulatodat,
De leginkább haragodat.
Ne légy soha szitkozódó,
Sem esküvő, káromkodó.

* * *

Szülőd leghivebb barátod,
Javadra van, tudod, látod.
Légy hát neki szótfogadó,
Minden tisztességet adó.
Közöld övele dolgodat,
Ne rejtsd előle titkodat.
Tilalmas örömet kerülj,
Semmi rosszban el ne merülj.
Jól elrendezz mindenedet,
Folytasd vidáman tiszteted.
Amit véghez kell vinned ma,
Ne halaszd el a holnapra.
Hogyha kerülsz dologtételt,
Nem érdemled meg az ételt.

